

Čís. 423.

Zrušil-li rekursní soud usnesení procesního soudu první stolice, jímž byla žaloba pro domnělou nepřislušnost a limine odmítnuta, není proti rozhodnutí rekursního soudu opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 24. února 1920, RI 96/20.)

Procesní soud první stolice odmítl žalobu a limine pro nepřislušnost soudu. Rekursní soud usnesení soudu první stolice zrušil a uložil mu, by žalobu po zákonu vyřídil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs strany žalované.

Důvody:

Dovolací rekurs jest nepřipustným ze dvou důvodů. V první řadě sluší uvážiti, že přijal-li soud žalobu u něho vznesenou a nařídil-li o ní rok, nemůže usnesení takové vedle §u 130 odstavec druhý c. ř. s. bráno býti v odpor opravným prostředkem. To platiti musí, ať přijetí žaloby na soud a její vyřízení ustanovením roku stane se přímo soudem prvním anebo teprve nepřímo k příkazu soudu rekursního. Neboť v tomto případě má soud stolice první, prováděje daný mu příkaz, ihned vyříditi žalobu tím, že nařídí o ní rok k ústnímu jednání, a nepřisluší mu již s ohledem na ustanovení §u 524, odstavec první, c. ř. s. oprávnění, vyčkávatí s dalším postupem až po právomoci rozhodnutí rekursního soudu. Mínil-li žalovaný, že žaloba neměla býti na soud přijata, jest mu volno vznéstí v tomto směru až při ústním jednání námitky, o nichž pak soud rozhodne dle toho, jsou-li formální nebo věcné. Avšak i z dalšího důvodu jeví se rekurs nepřipustným. Rekursní soud zrušil usnesení soudu první stolice a nařídil mu, by žalobu po zákonu vyřídil, tedy o ní nařídil rok k jednání ústnímu. Tím nařídil soudu stolice první, by po slyšení stran znova rozhodl, aniž ustanovil při tom, že teprve, až by rozhodnutí jeho nabylo právní moci, předsevzat býti má výkon příkazu, uděleného soudu první stolice. V takovém případě jest však dle výslovného ustanovení §u 527 odstavec druhý c. ř. s. další rekurs vyloučen.

Čís. 424.

Nariadení o příročí ze dne 28. prosince 1918, čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919 jest vztahovati i na osoby vojenské, jichž pobyt je dosud neznám, třeba by bylo možno ba pravděpodobno, že již zahynuly.

(Rozh. ze dne 24. února 1920, RI 100/20.)

Projednávaje žalobu proti žalovanému, jenž, narukovav počátkem války, jest od září 1914 nezvěstným, nevyhověl procesní soud první stolice návrhu opatrovníka žalovaného, by řízení bylo dle § 7 nariadení veškerého ministerstva ze dne 28. prosince 1918, čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919 a § 162 c. ř. s. přerušeno. Důvody: Dle § 7 cit. nař. pro soukromoprávní peněžité pohledávky proti vojenským osobám (§ 1, odstavec

druhý, čís. nař. ze dne 29. července 1914, čís. 178 ř. zák.), které při ukončení války nebo dříve se vrátily, nebo po uzavření míru se vrátí do svého občanského poměru, dále proti zajatcům a rukojmím (§ 1, odstavec třetí, tohoto císařského nařízení) nařizuje se příročí až do uplynutí tří měsíců po dnu, kterého pominul pro dlužníkovu osobu důvod naznačený v § 3, odstavec druhý, uvedeného císařského nařízení. Dle § 8 cit. nař. čís. 3/1919 nelze o žalobách, jimiž se požaduje zaplacení pohledávek zákonem poshověných (§ 7, odstavec první) v soudním řízení pokračovati až do uplynutí lhůty. Ze šetření nevysvítá, že by žalovaný byl v zajetí, spíše dlužno se domnívati, že v bojích na Sanu v září 1914 padl. Ustanovení § 7 cit. nař. nevztahuje se však na osoby, jež zmizely, staly se nezvěstnými nebo o jejich osudu není ničeho známo. Rekursní soud vyhověl návrhu opatrovníkovu a přerušil řízení. Důvody: Účelem § 7 nař. ze dne 28. prosince 1918, čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919 jest, by byli podporováni všichni, kdož, jsouce povoláni k válečné službě vojenské, nemohou svých práv hájiti. § 7 cit. nař. uvádí sice mimo vojenské osoby, zmíněné v § 1, odstavec druhý, nařízení ze dne 29. července 1914, čís. 178 ř. zák. výslovně pouze zajatce a rukojmí. Leč z uvedeného účele § 7 cit. nař. plyne, že právní ochranu dlužno přiznati též těm osobám vojenským, které, odebravše se na pole válečné, se nevrátily a jsou pohřešovány, neboť dokud není zjištěna jejich smrt anebo nejsou prohlášeny za mrtvé, lze dle zkušenosti souditi, že, jsouce úplně odříznuty od styku se světem nemohou podati o sobě zpráv. K osobám takovým náleží též obžalovaný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Je zjištěno, že žalovaný v srpnu 1914 narukoval do války a od září 1914 po bojích u Opole, Puszna Godowskiego a na Sanu je nezvěstným. Byl tedy žalovaný osobou vojenskou po rozumu § 1, odstavec druhý, čís. 1 čís. nařízení ze dne 29. července 1914, čís. 178 ř. zák. Pro soukromoprávní peněžité pohledávky proti osobám vojenským stanoveno v § 7 nařízení veškerého ministerstva ze dne 28. prosince 1918, čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919 tříměsíční příročí. Tato lhůta počítá se u osob vojenských ode dne, co pro dlužníkovu osobu pominul důvod naznačený v § 3, odstavec druhý uvedeného čís. nařízení t. j. kdy vojenská osoba vrátí se do svého občanského poměru. Ježto žalovaný dosud se nevrátil, nemohla tříměsíční lhůta ještě započítati. Arciť nelze dnes zjistiti, zda žalovaný jest vůbec mezi živými, a pak-li ano, kde jest. Není však vyloučeno, že dosud žije a že dosud jest buď válečným zajatcem anebo na místě, s nímž není spojení. Přes tuto možnost, dokud opak nebude prokázán, nelze přejíti k dennímu pořádku, ježto zajisté zákonného dobrodiní dostati se musí i těm, kdož jsou ve válečném zajetí, ale ohledně nichž nelze na ten čas zjistiti, že a kde jsou válečnými zajatci. Okolnost, že žalovaný jako vojenská osoba do války narukoval a že pohřešen byl za okolností, jimiž není vyloučena možnost, že upadl do zajetí a v zajetí dosud jest, opodstatňuje, by v jeho prospěch použito bylo § 7 řečeného nařízení. Dokazovati a řešiti otázku, zda jest se obávati nepříznivého vlivu na řízení nebo jeho výsledky, s hlediska právě dotčeného

předpisu netřeba. Neboť tříměsíční příročí neposkytuje se z důvodů procesuálních, nýbrž jako lhůta pro zotavenou dlužníka, jehož hospodářská zdatnost byla účastí na válce oslabena. Na tomto stanovisku stálo již nařízení ze dne 4. ledna 1917 čís. 11 ř. zák. (»Wiener Zeitung« ze dne 10. ledna 1917 čís. 6) a totéž stanovisko došlo výrazu v § 8. odstavec třetí až sedmý nařízení ze dne 28. prosince 1918 čís. 3 sb. z. a n. na rok 1919.

Čís. 425

Drahocenný, pro dlužníka při výkonu povolení nepostrádatelný předmět nelze dle § 251, čís. 5 ex. ř. vyloučiti z exekuce, nabídne-li vymáhající věřitel dříve, než stane se rozhodnutí o návrhu na vyloučení z exekuce, dlužníku do vlastnictví předmět téhož druhu, potřebám dlužníka touž měrou vyhovující, co do jakosti ovšem méněcenný.

(Rozh. ze dne 24. února 1920, R II 32/20.)

Výkonný orgán zabavil dlužníku (obchodnímu jednateli) kromě jiných věcí též zlaté hodinky se řetízkem. Vymáhající věřitel nabídl ihned po té dlužníku do vlastnictví hodinky stříbrné. Návrhu dlužníkovu, by exekuce ohledně zlatých hodinek byla zastavena, exekuční soud nevyhověl, rekursní soud však ku stížnosti dlužníkově exekuci v tomto rozsahu zastavil. Důvody: Byly-li drahocenné hodinky dlužníku nepostrádatelnými v době zabavení (§ 251, čís. 5 ex. ř.), nemůže je vymáhající věřitel učiniti zabavitelnými již tím, že se nabídne prostřednictvím výkonného orgánu dlužníkovi, že mu dá do vlastnictví náhradou jiné, méněcenné hodinky. Vždyť výkonný orgán určuje, zda předmět jest nepostrádatelným, dle doby zabavení a musel by proto náhradní předmět býti dlužníku předán již v době zabavení. Bez významu jest však, složí-li vymáhající věřitel náhradní hodinky teprve po té, kdy zabavení bylo vykonáno, ježto výkonný orgán musí zkoumati způsobilost náhradního předmětu v době zabavení. Rekursní soud může kromě toho přezkoumávati zákonnost napadnutého usnesení pouze dle stavu spisů prvé stolice, nemůže tudíž vzíti zřetele k tomu, byly-li náhradní hodinky teprve po té složeny. Vymáhající věřitel může se však domáhati, složiv dříve náhradní hodinky k soudu, by zlaté hodinky byly znovu zabaveny.

Nejvyšší soud obnovil usnesení exekučního soudu.

Důvody:

Předem jest řešiti otázku, zde jest přípustna exekuce na předmět, jenž jinak z důvodů § 251, čís. 5 ex. ř. pro nepostrádatelnost při výkonu dlužníkovu povolení z exekuce jest vyloučen, jenž však jest drahocenný, v tom případě, když věřitel za drahocenný předmět poskytne dlužníkovi náhradou předmět co do druhu stejný, potřebám dlužníka vyhovující, co do jakosti však méněcenný. Otázku tu sluší zodpověděti kladně. Jest ovšem pravda, že exekuční řád v té příčině nemá žádného usta-